

పదో తరగతి తెలుగు పేపర్-1 మోడల్ పేపర్

గంగనపల్లె వెంకటరమణ

స్కూల్ అసిస్టెంట్ (తెలుగు),
జెడీపీహెచ్ఎస్, పి.వి.జి. పల్లె,
పుల్లంపేట, వైఎస్ఆర్ కడప జిల్లా

→ నిన్నటి పేజీ తరువాయి

సమాధానాలు

- మనిషి పుట్టుకతోనే అర్థవంతమైన భాష నేర్చుకోలేడు. అరుపుల నుంచి అర్థవంతమైన మాటలు నేర్చుకున్నాడు. ఆ మాటలతో జానపదాలను అల్లుకున్నాడు. సారవంతమైన భూమి నుంచి పంటను పండించుకున్నాడు. మానసిక ఉల్లాసం కోసం కళలను ఆవిష్కరించుకున్నాడు. ఇలా ఒకటిమిటి మానవ జీవన పరిణామ క్రమంలో అన్నీ అసాధారణ పర్వదినాలని పేర్కొన్నాడు. కవితలూ, కళలూ, విజ్ఞానం, ప్రజ్ఞానం మానవ జీవితంలో పెనవేసుకున్నాయన్నాడు. ఆదిమ దశ నుండి, ఆధునిక దశ వరకూ మనిషి చేసిన ప్రయాణంలో ప్రతి అంశమూ ఎంతో అపూర్వమైనదని కవి భావించాడు.
- వేద వ్యాసుడు తన పదివేలమంది శిష్యులతో కాశీ నగరంలో ఉంటూ భిక్షాటనం చేసేవాడు. శిష్యులు, తానూ వేరువేరుగా తెచ్చిన భిక్షలో సగం అతిథి అభ్యాగతులకు సమర్పించి, మిగిలినది భుజించేవారు. ఒకరోజున కాశీ విశ్వనాథుడికి వ్యాసుణ్ణి పరీక్షించాలన్న సంకల్పం కలిగింది. అప్పుడు జరిగిన సంఘటనే ఈ పాఠ్యాంశం నేపథ్యం.
- ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు మనతో మాట్లాడే స్నేహితులు ఎవరూ వుండరు. అలాంటప్పుడు ఏదో ఒక మంచి పుస్తకాన్ని తీసుకొని చదువుకుంటే, హాయిగా కాలం గడుస్తుంది. ప్రక్కన కబుర్లు చెప్పేవారు లేరనే బెంగ వుండదు. పుస్తకాలు స్నేహితుడిలా ఆనందాన్నిస్తాయి. మంచి పుస్తకం చదువుతూవుంటే, కాలమే తెలియదు. కాబట్టి ఒంటరిగా వున్నప్పుడు పుస్తకాలే మననేస్తాయి అనే మాట సమర్థనీయమైనదే.
- అవును. నేను ఏకీభవిస్తాను. ఎందుకంటే మన దేశంలో అనాదిగా పితృస్వామ్య వ్యవస్థ నడుస్తోంది. పురుషాధి కృత కలిగిన ప్రపంచంలో ఆడవారికి ప్రాధాన్యత అంతంత మాత్రమే. చరిత్రను రాసి రచయితలకు కూడా ఆడవారి శక్తిసామర్థ్యాలమీద, వారి గొప్పదనం మీద తగిన శ్రద్ధ లేకపోవడమే దీనికి కారణంగా చెప్పవచ్చు. కాబట్టి సామాన్యంగా చరిత్ర నిర్మాతలుగా స్త్రీలకు గుర్తింపు దొరకదని నా అభిప్రాయం.
- జాంబవంతుని ప్రోత్సాహంతో మహేంద్రగిరి నుండి హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించడానికి సిద్ధపడ్డాడు. అప్పుడు హనుమంతుని చేష్టలు నిరుపమానంగా ఉన్నాయి. అడుగులు వేస్తుంటే పిడుగులు పడ్డట్లు పెద్ద పెద్ద బండరాళ్ళు పగిలిపోయాయి. తోకను తిప్పితే ఆ గాలికి పెద్ద పెద్ద అడవులే కూలిపోయాయి. చేతితో చరచగా కర్రతో మోదినట్లుగా ఉండి క్రూర జంతువులన్నీ భయపడి పరుగులు పెట్టాయి. హనుమంతుడు ఆటాడుతున్నట్లు చేస్తున్న ధ్వనికి గుహలు ప్రతిధ్వనించాయి. ఆ కంపనాలతో కొండలపై నున్న సెలయేళ్ల తరంగాలు

ఆకాశానికి వ్యాపించాయి. ఆ నీరు వానరుల మనస్సుల్లోని దావాగ్నిని చల్లార్చాయి. వేగంగా వెళ్తున్న హనుమంతుని వేగానికి పర్వత శిఖరాలన్నీ కంపించాయి. ఒక కొండపైకెక్కి దక్షిణ దిక్కుకు చూశాడు.

“అయ్యయ్యా! భూదేవి నడుముకు కట్టిన వస్త్రంలా శోభిల్లే సముద్రం ఇటు దిక్కుకి వచ్చి ఈ దుష్ట రాక్షసులున్న కోటకు ముందుండే కందకంగా మారిందే” అని హనుమంతుడు విచారించాడు. లంకవైపు సూటిగా చూశాడు. ఆ సమయంలో హనుమంతుని చూపు భవిష్యత్తులో సముద్రం పై నిర్మించే సేతువుకు కొలత దీసిన దారంలా ఉంది. శరీరాన్ని తగిన విధంగా చేసుకొని ఒక్కసారిగా కొండను అణగడానికి పైకి కుప్పించి లంఘించాడు.

అప్పుడు హనుమంతుడు ఎగిరినట్లు కాక ఒక పర్వతం ఎగిరినట్లుగా అనిపించింది. బాణంలా దేవతలకు, గరుడులకు కూడా చూపుకందనంత వేగంతో రాక్షసుల పట్టణమైన లంకవైపు దూసుకుపోయాడు. త్రికూట పర్వతం మీద ఆగాడు. ఈ విధంగా హనుమంతుడు సముద్రాన్ని లంఘించాడు.

(లేదా)

నీతి నియమాలకు సంబంధించిన విలువలను నైతిక విలువలు అంటారు. ఈ విలువలు మనిషి ప్రవర్తనకు సంబంధించినవి. నిజాయితీగా ధనాన్ని సంపాదించడం, అధికార, అసాధికార కార్యక్రమాల్లో అవినీతికి పాల్పడకపోవడం లాంటివి నైతిక విలువలకి చెందినవి. తనకు సంబంధించిన పనులలో ప్రత్యక్షంగానైనా, పరోక్షంగానైనా అక్రమాలు జరిగితే దానికి బాధ్యతను వహించడం కూడా ఇలాంటిదే. కార్యనిర్వహణలో త్రికరణశుద్ధిగా తన కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించడం మొదలైన వాటిని నైతిక విలువలుగా చెప్పవచ్చు.

శతక మధురిమ పాఠం ఆధారంగా నేను తెలుసుకున్న నైతిక విలువలు ఏవనగా ... అధములతో స్నేహం పనికిరాదని, ఉత్తములతో స్నేహం ఎంతో ఉపయుక్తమని తెలుసుకున్నాను. అనాథలు, నిరుపేదలు, దీనులకు ఉన్నంతలోనే సహాయం చేసి ఆదుకోవాలి. మాతృదేశాన్ని, మాతృభాషను, సొంత మతాన్ని, ఆచారాలను అభిమానించాలి. వాటి ఉన్నతికి కృషి చేయాలి. అంతేగాని వాటిని అవహేళన చేసి విధంగా ప్రవర్తించకూడదు. అపకారం చేసిన వారికి కూడా ఉపకారం చేయాలనే గుణం కలిగివుండాలి. ఇతరులను మోసగించి సంపాదించిన ధనం ఎక్కువ కాలం నిలిచివుండదు.

ఇంటి రహస్యాలు, దేశ రహస్యాలును శత్రువులకు చెప్పకూడదు. ఇవి ఎంతో ప్రమాదానికి కారణ మవుతాయి.

నైతిక విలువలు లోపించిన నాడు మానవ జీవిత విధానం పతనమవుతుంది. మానవులు నిజాయితీ పరులైనప్పుడు సామాజిక ఉన్నతికి పాటుపడతారు. కనుక ప్రతి ఒక్కరూ నీతినియమాలతో నడచుకున్నాడు అన్ని విధాలుగా దేశం పురోభివృద్ధి చెందుతుంది.

- చిన్నయసూరి రచించిన నీతిచంద్రిక 'మిత్రలాభం' లోనివి ఈ మాటలు. హిరణ్యకుడు (ఎలుక) తన పూర్వ వృత్తాంతాన్ని మిత్రుడైన మంథరునికి (తాబేలు) తెలుపుతున్న సందర్భంలో పలికిన మాటలివి. సకల ప్రాణికోటిలో మానవజన్మ ఉత్తమోత్తమమైనదని అంటారు పెద్దలు. అందులోనూ మానవులు సంసారిక జీవనాన్ని గడుపుతూ అనేక సుఖదుఃఖాలను పొందుతారు. కొన్ని సందర్భాలలో ఈ సంసార సాగరాన్ని ఈదుట మిక్కిలి కష్టమని, సంసారమనేది ఒక విష వృక్షము వంటిదనీ పేర్కొంటారు. అటువంటి విష వృక్షమునకు కూడా అమృత తుల్యములైన రెండు ఫలములుంటాయన్నారు. వాటిని ఆస్వాదిస్తూ జీవితాన్ని సుఖమయం చేసుకోవాలని చెబుతూ రచయిత చిన్నయసూరి ఈ మాటలను హిరణ్యకునిచే పలికిస్తాడు. ఆ అమృత తుల్యమైన ఫలములలో ఒకటి కావ్యామృత రసాపానం కాగా మరొకటి సజ్జన సాంగత్యం. మహా కవులు రచించిన కావ్యాలలోని విషయాలను చదువుట ద్వారా, ఇతరులచే వాటిలోని గొప్పదనాన్ని తెలుసుకోవడం ద్వారా మానవులకు జ్ఞానోదయమవుతుంది. మనను తేలికవుతుంది. మంచి చెడులను వివేచనతో గుర్తిస్తారు. సజ్జనులతో స్నేహం చేయడం ద్వారా, వారితో కలిసి ఉండడం ద్వారా, వారి మాట తీరు, నడక, నడత అన్నీ మనపై ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. అప్పుడు మనలో విశాల భావాలు, ఆలోచనా శక్తి పెంపొందుతుంది. మనోదైర్యం, ఇంద్రియ నిగ్రహ శక్తి అలవడుతుంది. కనుకనే ఈ రెండింటినీ అమృత తుల్యములైన ఫలాలుగా చెప్పడం జరిగింది. హిరణ్యకుడు తౌకిక సుఖాలకు అలవాటుపడి లోభానికి గురై ధనాన్ని సంపాదిస్తాడు. సంపాదించిన ధనాన్ని పోగొట్టుకున్న తర్వాత జ్ఞానోదయం పొందుతాడు. మంచి మిత్రులను పొంది నీతిమార్గాన్ని అనుసరిస్తాడు కనుకనే పై మాటలను చెప్పగలిగాడు.

- ఎగరడం బలవంతంగా నేర్పించింది. ఎగరడంలో అలసిన చిత్రగ్రీవాన్ని తల్లిపక్షి లాలించింది. చిత్రగ్రీవానికి నిండుగా ఈకలు పెరిగాయి. ఈకలు అతి సుందరమైన రంగులతో నిండాయి. అందుకే చిత్ర గ్రీవానికి సాటిరాగల పావురం లేదని రచయిత ధనగోపాల్ ముఖర్జీ పేర్కొన్నారు.
- భాషాంశాలు**
- ఉపమాలంకారం: ఉపమాన ఉపమేయములకు చక్కని సాదృశ్యాన్ని వర్ణించి చెప్పటను ఉపమాలంకారం అంటారు.
 - ఉపమాలంకారం: ఉపమాన ఉపమేయములకు చక్కని సాదృశ్యాన్ని వర్ణించి చెప్పటను ఉపమాలంకారం అంటారు.
- III IUI UIIUIUIUIUIUIUI
ఉరుగు ణవంతుఁ డొడ్డుత నకొండ వకార ము సేయ నప్పుడుం
న జ భ జ జ జ ర
• ఈ పద్య పాదంలో న, జ, భ, జ, జ, జ, ర అనే గణాలు వచ్చాయి.
• 1వ అక్షరమైన 'ఉ' కు 11వ అక్షరమైన 'కొ' కు యతిమైత్రి చెల్లింది.
• 2వ అక్షరం ప్రాసాక్షరం. - ఈ లక్షణాలను బట్టి పై పద్యపాదం ' చంపకమాల ' అనే పద్యానికి చెందినది (లేదా)
- IIII IUIIIII
కటకట! ధరణీ కఠీతట
నల న నల
IIII UI I UI UU UU
పటమని పింఠుకొ నఁ గన్న పారా వారం
నల భ జ గగ గగ
• ఈ పద్య పాదంలో అన్నీ చతుర్మాత్రా గణాలు భ, జ, స, నల, గగ వచ్చాయి
• రెండో పాదంలో మొదటి అక్షరమైన 'ప' కు 4వ గణ మొదటి అక్షరమైన 'పా' కు యతిమైత్రి చెల్లింది.
• ఈ పద్యానికి ప్రాస నియమం కలదు. (1, 2 పాదాల్లోని రెండవ అక్షరం 'ట') - ఈ లక్షణాలను బట్టి ఇది కందపద్యానికి చెందినది.
- అగ్ని 23. కోపం
- డి) చక్రపులు, నయనాలు
- నభము, ఆకాశము
- ఉమాధ్యాయుడు, తండ్రి, పురోహితుడు, బృహస్పతి
- శివుడు 28. గొబ
- భాష
- మనః + శాంతి
- యణాదేశ సంధి
- పక్షి తత్పురుష సమాసం
- ప్రతిదినము.

- అలంకారాలు**
- శ్లేషాలంకారం - లక్షణం: నానార్థాలను కలిగి ఉండే అలంకారం శ్లేషాలంకారం.
 - అర్థాంతరన్యాసాలంకారం-లక్షణం: విశేష విషయాన్ని సామాన్య విషయంతో, సామాన్య విషయాన్ని విశేష విషయంతో సమర్పించి చెప్పే అలంకారం అర్థాంతరన్యాసాలంకారం.
 - స్వభావోక్తి అలంకారం - లక్షణం: జాతి, గుణ, క్రియాదులను ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా వర్ణిస్తే దాన్ని స్వభావోక్తి అలంకారం అంటారు.
 - ఉపమాలంకారం - లక్షణం: ఉపమేయాన్ని ఉపమానంతో పోల్చి చెబితే అది ఉపమాలంకారం.
 - అతిశయోక్తి అలంకారం - లక్షణం: గోరంతలను కొండలలాగా చేసి చెప్పడమే

- అతిశయోక్తి అలంకారం.
- వృత్త్యనుప్రాస అలంకారం - లక్షణం: ఒక హల్లు లేదా అనేక హల్లులు మళ్ళీమళ్ళీ ప్రయోగిస్తే అది వృత్త్యను ప్రాసాలంకారం.
- ముక్తపదగ్రస్త అలంకారం - లక్షణం: ఒక పద్యపాదం లేదా వాక్యం ఏ పదంతో పూర్ణమైతే, అదే పదంతో తర్వాతి పాదం మొదలవుతుంది. దీన్నే 'ముక్తపదగ్రస్తం' అంటారు.
- యమకాలంకారం - లక్షణం: అర్థభేదం ఉన్న అక్షరాల సమూహాన్ని మళ్ళీమళ్ళీ ప్రయోగిస్తే అది 'యమకాలంకారం'.
- లాటానుప్రాస అలంకారం - లక్షణం: అర్థ భేదం లేకుండా తాత్పర్య భేదంతో ఒక పదాన్ని వెనువెంటనే ప్రయోగిస్తే దాన్ని 'లాటానుప్రాస అలంకారం' అంటారు. పదాలకు అర్థం ఒకటి ఉంటుంది. కానీ తాత్పర్యంలో భేదం ఉంటుంది.

(లేదా)

'చిత్రగ్రీవం' అనేది ఒక పావురం. దానిని తల్లిపక్షి, తండ్రిపక్షి అనురాగంగా పెంచాయి. తల్లిదండ్రుల శ్రమ, శ్రద్ధవల్ల చిత్రగ్రీవం బాగా ఏపుగా పెరిగింది. దానికి గులాబీ రంగు పోయి తెలుపురంగు వచ్చింది. ముళ్ళపంది లాంటి ఈకలు వచ్చాయి. దాని నోరు, కళ్ళు దగ్గర వున్న పసుపు పచ్చని చర్మాలు రాలిపోయాయి. పొడవాటి సూదిలాంటి ముక్కు ఏర్పడింది. పుట్టిన ఐదో వారానికి చిత్రగ్రీవం గూటి నుండి బయటకు గెంతేది. మూకుళ్ళలో నీళ్ళు త్రాగేది. చిత్ర గ్రీవం మందకొడిగా వుండేది. మూడు నెలల వయస్సు రాగానే దాని మెడ ప్రాంతం సూర్యకాంతితో ఇంద్ర ధనుస్సు వర్ణాల పూసల గొలుసులా శోభిల్లింది. తండ్రి పక్షి చిత్రగ్రీవానికి

శ్రీ గాయత్రి అంటే...

IIT శిక్షణలో తిరుగులేనిది
NEET సాధనలో సాటిలేనిది
CA ఫౌండేషన్ లో ఎదురులేనిది

Hyderabad • Vijayawada • Vizag • Guntur • Kurnool • Kadapa • Karimnagar

www.srigayatri.com / Cell: 9581991018/1019